

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Публічна політика в Україні: інституції та процеси»

Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»	Викладачі	
Шифр та назва спеціальності	281 «Публічне управління та адміністрування»		
Назва освітньо-професійної програми	Публічне управління та адміністрування		
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) (освітньо-професійний)		
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова		
Форма навчання	заочна	РАДЧЕНКО Олександр Віталійович доктор наук з державного управління, професор	КРИЗИНА Наталія Павлівна, доктор наук з державного управління, професор

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<p>Навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують базову підготовку фахівців з публічного управління та адміністрування і входить до циклу гуманітарної та соціально- економічної підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування». Політичні інститути та процеси займають центральне місце в системі публічного врядування будь-якої країни, формують державний лад та відповідний політичний режим, вирішальним чином впливають на формування та реалізацію державної політики що обумовлює важливе значення вивчення дисципліни «Публічна політика в Україні: інституції та процеси».</p>
Мета дисципліни	<p>Отримання студентами системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей формування політичних інститутів та процесів та як вони впливають на державне управління; розкриття сутності, особливостей формування та реалізації сучасної державної політики, розробки та впровадження її теоретичних і організаційно-правових засад в практику діяльності та розвитку системи органів публічної влади в Україні; ознайомлення слухачів з основними напрямками державної політики України в контексті адміністративного реформування та сучасних викликів; ознайомлення з нормативно-правовою складовою здійснення державної політики.</p>
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Інструментальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – способи узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети і вибору шляхів її досягнення; – способи кооперації з колегами, праці в колективі; – здатність до організації і планування аналітичної діяльності у сфері державного управління; – здатність до аналізу політичних інститутів і процесів в Україні; – знання і уміння оперувати політичними категоріями та поняттями в сфері політичних інститутів та державного управління; – усне спілкування рідною мовою у процесі дискусії; – елементарні комп'ютерні навички (використання мережі Інтернет для опанування рекомендованих електронних джерел, робота у Microsoft Office Point при підготовці доповіді з презентацією); – навички управління інформацією для використання тенденцій розвитку, форм державного управління та політичного адміністрування; – навички прийняття обґрунтованих управлінських рішень з питань державного управління та політичного адміністрування. <p>Міжособистісні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – уміння працювати у команді; – здатність до критики та самокритики під час дискусії; – уміння донести до фахівців і нефахівців інформації, ідеї, проблеми, рішення та власного досвіду в галузі професійної діяльності; – навички формування міжособових стосунків у колективі при обстоюванні власної позиції під час – дискусії; – етичні зобов'язання при опонуванні до виступів доповідачів;

	<ul style="list-style-type: none"> – розуміння традицій та звичаїв інших культур, уміння проявляти толерантне ставлення; – уміння критично оцінювати явища, ситуації, діяльність осіб, спираючись на знання. <p>Системні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здійснювати обґрунтування прийняття політичних рішень та їх реалізацію; – приймати політичні рішення в умовах невизначеності, ризику та конфлікту; – розробляти ефективні політичні рішення з використанням методів політичного аналізу; – визначати способи формалізації та реалізації політичних рішень; – здійснювати обґрунтований вибір методів політичного аналізу для формування ефективних політичних рішень; – застосовувати методи експертних оцінок для визначення ступеня ризику політичних рішень; – прогнозувати політичні рішення з урахуванням впливу чинників зовнішнього середовища; – ідентифікувати політичні ризики; – визначати технологію розробки та реалізації політичних рішень; – визначати інтегральні показники оцінки ризику політичної діяльності; – формувати напрями зниження ступеня ризику політичної діяльності; – формувати напрями підвищення ефективності політичної діяльності; – здатність застосовувати знання на практиці; – визначати оптимальні та політичні рішення в умовах невизначеності; – визначати оптимальні та політичні рішення в умовах конфлікту; – проводити аналіз впливу невизначеності на якість прийняття політичних рішень; – здатність до навчання; – критично мислити і генерувати креативні ідеї та вирішувати важливі проблеми на інноваційній основі; – здатність працювати самостійно при опрацюванні джерел, підготовці доповіді з презентацією, підготовці альтернативних підходів до висвітлення теми дискусії; – турбота про якість доповіді та презентації; – бажання досягти успіху при обговоренні тем доповідей з презентацією; – здатність адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності; – уміння реалізовувати проекти в сфері державного управління та політичного адміністрування.
<p>Результати навчання</p>	<ul style="list-style-type: none"> – розуміння сутності політичних інститутів і процесів; – розуміння основних складових, які формують політичні інститути, і які впливають на політичні процеси; – вміння аналізувати сутність політичних інститутів; – розуміння політичних інститутів як цілісної саморегулюючої системи з врахуванням особливостей розвитку українського суспільства, його трансформації; – засвоєння основних принципів формування сучасної політичної системи, обґрунтування політичних проблем; – вміння визначати походження, структуру та механізм функціонування політичної системи, державної влади, партійних систем; – набуття теоретичних знань з проблем формування й реалізації сучасної державної політики, розуміння сутності основних категорій і понять;

	<ul style="list-style-type: none"> – сприяння розвитку професійної кваліфікації слухачів на підставі надання систематизованих знань щодо державної політики; – набуття знань методики аналізу державної політики та розуміння її значення для публічного управління; – розробка та впровадження теоретичних і організаційно-правових засад державної політики у практику діяльності та розвитку органів публічного врядування в Україні; – вміння формувати значення політичної еліти та політичного лідерства в державі; – вміння формування розуміння особливостей аналізу основних політичних процесів; – вміння зробити взаємозв'язок українських соціально-трудових проблем і політичного адміністрування в контексті українських політичних інститутів та процесів; – вміння проведення аналізу політичної думки, особливостей генези національних політичних шкіл; – вміння аналізувати взаємозв'язки політичного адміністрування з соціально-економічною політикою, їх основ і механізмів; – набуття навичок вільного користування первинними і додатковими джерелами інформації щодо аналізу та розробки державних програм у сфері державної політики; – ознайомлення слухачів із зарубіжним досвідом щодо розвитку теорії і практики формування та реалізації державної політики; – вміння визначати теоретичні, духовні, прикладні та інструментальні компоненти політичного знання, їх роль і функції у підготовці політичних рішень; – вміння аналізувати сутність політичної влади, держави, політичного життя; – вміння розрізняти політичні відносини і процеси, суб'єкти і об'єкти політики; – вміння класифікувати міжнародні політичні процеси, місце та роль України в сучасному світі; – оволодіння навиками політичної культури; – оволодіння навиками реалізації державного управління в сучасній Україні відповідно до політичних інститутів і процесів; – ознайомлення з методиками, нормативними документами, що визначають і регламентують заходи щодо реалізації політичного адміністрування; – вміння аналізувати і систематизувати власний практичний досвід публічного службовця і надавати рекомендації щодо удосконалення публічної політики в Україні.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС (90 годин). В тому числі лекції – 4 годин, практичні заняття – 4 години, тест-іспит – 2 години, самостійна робота – 80 годин.
Форма підсумкового контролю	залік
Терміни викладання	Дисципліна викладається у 1-му та 2-му семестрах

Інформація про консультації

Щодня у листопаді-грудні 2020 січні 2021 року з 09.00 до 15.30 в онлайн режимі за винятком неділі

Програма дисципліни

Назви тем (модулів)		Зміст тем
1	Взаємодія політики та управління. Політичний режим	Влада і громадянське суспільство: проблема взаємодії. Співвідношення державної та політичної влади. Структура владних відносин і механізмів політичної влади. Сутність і види політичного режиму. Якісні характеристики політичного режиму. Особливості та відмінності демократичного авторитарного та тоталітарного режиму.
2	Політична система суспільства. Тенденції до змін сучасних політичних систем	Поняття «політична система суспільства». Політична система як механізм влади та фактор стабілізації і розвитку суспільного життя. Характерні риси політичної системи суспільства. Системоутворюючі засади та основні функції політичних систем. Структурні елементи політичної системи, її інституційна, інформаційно-комунікаційна, нормативно-регулятивні складові. Поняття, суб'єкти, закономірності та тенденції до змін світового політичного процесу. Основні концептуальні ідеологічні засади сучасних політичних процесів.
3	Держава як політичний інститут, засіб публічної влади. Структура владних відносин в сучасній Україні	Основні підходи визначенні сутності держави. Теорії виникнення держави. Інститути державної влади, їх характеристика. Форми правління і устрою: президентська, парламентська. Політика як засіб регулювання економічних, соціальних і духовних відносин у суспільстві. Динаміка політичних процесів у суспільствах транзитного типу. Становлення та розвиток політичної системи сучасної України. Проблеми та напрямки підвищення рівня стабільності політичної системи в сучасній Україні Україна в пошуках шляхів свого розвитку: між модернізмом та традиціоналізмом.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Опрацювання лекційного матеріалу	30 год.
Практичне заняття 1 «Взаємодія політики та управління. Політичний режим»	13 год.
Практичне заняття 2 «Політична система суспільства. Тенденції до змін сучасних політичних систем»	13 год.
Практичне заняття 3: «Держава як політичний інститут, засіб публічної влади. Структура владних відносин в сучасній Україні»	13 год.
Підготовка та захист індивідуальної роботи	8 год.
Підготовка до іспиту/іспиту у форматі тесту/заліку	3 год.
Іспит/ іспит у форматі тесту/залік	1 год.

Список орієнтовних напрямків тем індивідуальної роботи

1. Влада і громадянське суспільство: проблема взаємодії
2. Визначити сутність влади як суспільного явища.
3. Охарактеризувати ознаки політичної влади та її головні властивості.
4. Визначити співвідношення державної та політичної влади.
5. Охарактеризувати владні відносини і механізми політичної влади.
6. Визначити взаємодію суб'єктів та об'єктів влади.
7. Розвиток демократії та становлення громадянського суспільства в сучасній Україні
8. Охарактеризувати політичне рішення: технологія підготовки політичного рішення.
9. Охарактеризувати маркетинг органів державної влади.
10. Визначити основні школи і течії сучасної зарубіжної політології.
11. Визначити напрями української політичної думки кінця XIX – першої половини XX ст.
12. Охарактеризувати сутність і типи політичних систем.
13. Надати характеристику структурних елементів політичної системи.
14. Охарактеризувати сутність і види політичного режиму.
15. Визначити якісні характеристики політичного режиму. 4.3. Охарактеризувати ознаки демократичного режиму.
16. Тенденції до змін сучасних політичних систем.
17. Охарактеризувати світовий політичний процес: поняття, основні концептуальні засади, суб'єкти, закономірності та тенденції.
18. Аналіз політичних інститутів і процесів
19. Аналіз рівня стабільності політичної системи в сучасній Україні
20. Визначити фактори стабільності політичної системи в Україні.
21. Охарактеризувати показники рівня стабільності політичної системи в сучасній Україні.
22. Визначити напрямки підвищення рівня стабільності політичної системи в сучасній Україні.
23. Система політичних інститутів: порівняльна характеристика
24. Визначити поняття держави, її визначальні ознаки як політичного інституту.
25. Визначити різновиди та типи державного правління.
26. Охарактеризувати форми державного устрою: порівняльна характеристика.
27. Політичний менеджмент та політичний маркетинг
28. Охарактеризувати політичний менеджмент: поняття та зміст.
29. Охарактеризувати типології політичного управління.
30. Визначити поняття політичного маркетингу та його сутність .
31. Визначити функції політичного маркетингу
32. Будь-які інші теми, самостійно запропоновані слухачем та безпосередньо пов'язані з тематикою інститутів та процесів публічної політики в Україні.

Список рекомендованих джерел

Базова література

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. - К.: Преса України, 1997.
2. Загальна декларація прав людини // Право людини: Міжнародні Договори України: декларації, документи / Упоряд. Ю.К. Качуренко. – К., 1992.
3. Держава і політика: посібник / за наук.ред.д.держ.упр О. В. Радченка, [автори-упоряд. М. Д. Городок, А. В. Карташов, О. В. Радченко та ін.]; Міжнародний республіканський інститут. – К.: IRI, 2016. – 372 с.
4. Державне управління : політологічні та психологічні аспекти [Текст] : Підручник / Д. І. Дзвінчук, О. В. Радченко, В. В. Заблоцький, О. М. Сич.; За заг.ред. д.держ.упр., проф. Радченка О. В.; Вид. 2-ге. – К : Вид-во ВАДНДУ, 2016. – 268 с.
5. Публічне управління України в умовах інституційних змін : колективна монографія / За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони – Київ, 2019. – 482 с.
6. Адаптація України до переходу світ-системи від одно –до багато полюсності: аналітична доповідь [за ред. М. Михальченка]. –К.: ППІНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2012.-120 с.
7. Нікорич А. В. Політологія. / А. В. Нікорич – НТУ "ХШ", 2001. – 210 с.
8. Піча В. М., Політологія: нав. посібн. / В. М. Піча, Н. М. Хома. – К.–Л., 2010. – 318 с.
9. Політологія / за ред. Й. З. Дзюбка, Х. М. Левківського – К. : Вища школа, 2011. – 326 с.
10. Політологія: Наука про політику / за ред. В. Г. Кременя – К.–Х.: Єдинорог, 2011. – 238 с.
11. Політична модернізація : [підручник] / за ред. д.держ.упр., проф. В. Б. Дзюндзюка; д.держ.упр., доц О. В. Радченка; к.соц.н. О.А.Котукова. – Х. : Вид-во Асоціації докторів державного управління, 2011. – 400 с.
12. Бунік М. Основи аналізу державної політики. Навчальний посібник. Львів: ЛРІДУ НАДУ 2015. – 128с.
13. Радченко О. В. Виконавча гілка влади в системі державного управління України [Навчальний посібник]. / О. В. Радченко, голова ред.кол.; автори-упорядники : М. М. Іжа, С. Є. Саханенко, Н. В. Піроженко, С. Г. Давтян, О. В. Радченко. – Х. : Пром-Арт; К : ВАДНДУ, 2015. – 264 с.
14. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В.Романов, О.Рудік, Т.Брус. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2001. – 238 с.
15. Дан В. Державна політика: вступ до аналізу / Пер. з англ. Г.Є.Краснокутського; наук. ред. М.О.Баймуратов. – Одеса: АО БАХВА, 2005. – 504 с.
16. Концептуальні засади взаємодії політики й управління : навч. посіб. / авт. кол. Е. А. Афонін, Я. В. Бережний, О. Л. Валецький, О. В. Радченко та ін.; за заг.ред. В. А. Ребкала, В. А. Шахова, В. В. Голубь, В. М. Козакова. – К. : НАДУ, 2010. – 300 с.

Допоміжна література

17. Абетка політична : навчальний посібник. За наук. ред. док. наук держ. упр. О.В.Радченка; Редактор-упорядник М. Д. Городок, [автори-упоряд. С.В. Герасимчук, М. Д. Городок, А. В. Карташов, О. В. Радченко, О. О. Радченко, Є. О. Романенко, О. Г. Солонтай, В. Ю. Стасюк]; Вид. 10-е, доп. і перероб. – К. : Вид-во "ВАДНДУ ", 2016. – 400 с.
18. Класики політичної думки (від Платона до Макса Вебера) /за ред. Й.З. Дзюбка, Х.М. Левківського. – К.: Вища школа, 2002. – 382 с.
19. Політичні партії як суб'єкт формування політико-управлінської еліти в процесі політичної модернізації: [Моногр.] / Афонін Е. А., Крюков О. І., Радченко О. В. та ін.; За заг. ред. проф. Е. А. Афоніна – Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2007. – 160 с.
20. Публічний діалог в системі політичної культури демократичного суспільства : монографія / О. М. Крутій, О. В. Радченко. – Х. : Вид-во АДНДУ, 2015. – 320 с.

21. Практикум з історії політичної думки України: [Навч. посіб.] / О. В. Радченко, С. В. Пробийголова, Н. В. Пробийголова – Луганськ, Харків. : Вид-во Асоціації докторів державного управління, 2010. – 420 с.
22. Радченко О. В. Ціннісна система суспільства як механізм демократичного державотворення [Монографія]. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2009. 380 с.
23. Кучменко Е. М. Політологія в схемах та визначеннях: навч. посіб./ Е.М. Кучменко, Б.А. Кучменко. -К.:ІПК ДСЗУ, 2011.- 176 с.
24. Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць. Випуск 37/Керівник авт. кол. С.В.Ківалов; за вип.Л.І. Кормич.- Одеса: «Фенікс», 2009.- 476 с.
25. Влада і суспільство: діалог через громадські ради: монографія/за заг. Ред.. Шайгородського Ю.Ж.- К.: ПОЛИВОДА А.В., 2011.-148 с.
26. Сучасний виборчий PR. – 2 вид., доп. й перероб. / Кол. авт.; Кер. авт. кол. В. В. Лісничий. – К.: Вид-во "Професіонал", 2004. – 512 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

27. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
28. Парламентські вісті. Хроніка законотворення. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua/rada/document/186526/visnik-2-287.doc>.
29. Новостной портал ЛигаБизнесИнформ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://liga.net>.
30. Нормативные акты Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.nau.ua>.
31. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
32. Право. Украина. – Режим доступу: <http://www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html>.

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		
91-100	A	Відмінно	зараховано		
81-90	B	Добре			
71-80	C				
61-70	D	Задовільно			
51-60	E				
31-50	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-30	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		
<i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (виконання практичних занять та контрольних робіт) – до 40 балів, за результати іспиту/заліку – до 60 балів.</i>					

Оцінювання за складовими дисципліни

Відвідування лекцій (за кожну лекцію)	5 балів	політика опанування дисципліни	
Практичне заняття 1 «Взаємодія політики та управління. Політичний режим»	5 балів	Відвідування (участь в дистанційному режимі при он-лайн викладанні лекцій)	Кожне заняття
Практичне заняття 2 «Політична система суспільства. Тенденції до змін сучасних політичних систем»	5 балів		
Практичне заняття 3: «Держава як політичний інститут, засіб публічної влади. Структура владних відносин в сучасній Україні»	5 балів	Дотримання принципів академічної доброчесності	Повне дотримання умов академічної доброчесності
Підготовка реферату	10 балів		
Підготовка та захист самостійної домашньої роботи	30 балів	Умови зарахування пропущених занять (в т.ч. пропущених онлайн-лекцій)	Написання рефератів
Іспит/ іспит у форматі тесту/залік	60 балів		
УСЬОГО	100		